

**SUN'IY INTELLEKT VA TA'LIMDAGI INNOVATSION
YONDASHUVLAR**

Murodova Mohchehra Xurshidjon qizi

Farg'ona Davlat Universiteti

Chet tillari fakulteti, Filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili

1-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: Toshboltayev Faxriddin O'rinboyev

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellektning (SI) ta'lim tizimiga kiritilishi va uning ta'lim jarayonini samarali va soddalashtirilgan shaklda o'zgartirishdagi roli batafsil tahlil qilingan. Maqola, sun'iy intellekt texnologiyalarining o'quvchilar uchun individual yondashuvlarni ta'minlash, o'quvchilarning bilim olish samaradorligini oshirish, va o'qituvchilarga ta'lim jarayonini boshqarishda yordam berishdagi imkoniyatlari haqida so'z yuritadi. Maqolada, shuningdek, baholash jarayonlarini avtomatlashtirish orqali o'qituvchilarga samarali va adolatli baholashni ta'minlash imkoniyati, ta'limning personalizatsiyalashuvi va o'quvchilarga mos ravishda o'quv materiallari taqdim etishning afzalliklari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, ta'lim texnologiyalari, virtual yordamchi, avtomatlashtirilgan baholash, personalizatsiya, o'quv platformalari.

Annotation: This article provides a detailed analysis of the integration of artificial intelligence (AI) into the education system and its role in transforming the learning process into a more efficient and simplified form. The article discusses the potential of AI technologies to provide personalized approaches for students, enhance learning efficiency, and assist teachers in managing the educational process. Additionally, the article analyzes the possibility of enabling fair and effective assessment through automated evaluation processes, as well as the benefits of personalizing education and delivering customized learning materials to students.

Keywords: Artificial intelligence, educational technologies, virtual assistant, automated assessment, personalization, learning platforms.

Bugungi kunda raqamli transformatsiya barcha sohalarda, ayniqsa ta'lim tizimida yangi bosqichga ko'tarilmoqda. An'anaviy o'qitish uslublari sun'iy intellekt yordamida zamonaviy, moslashuvchan va foydalanuvchi ehtiyojlariga yo'naltirilgan tizimlarga aylanyapti. Sun'iy intellekt (SI) nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini osonlashtiradi, balki o'qituvchilarga ham katta yordam beradi. Sun'iy intellekt — bu mashinalarga inson aqliga xos bo'lgan funksiyalarni, jumladan o'rganish, tahlil qilish, qaror qabul qilish kabi imkoniyatlarni beruvchi texnologiyalardir.

Sun'iy intellektning ta'lim tizimiga qo'shilishi, o'quvchilarga individual yondashuvni amalga oshirish imkonini beradi. O'quvchilar turli darajadagi bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi mumkin, bu esa o'qituvchilarga har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos materiallarni taqdim etishga yordam beradi. Sun'iy intellekt tizimlari, masalan, avtomatik tarzda o'quvchining ilg'or va zaif tomonlarini tahlil qilib, unga mos o'quv rejalarini yaratish imkonini beradi. O'quvchilar o'z tezligi va uslubiga mos ravishda o'rganishlari mumkin, bu esa ularga o'quv jarayonida ishtirok etishda ko'proq muvaffaqiyat keltiradi.

Baholash jarayonlarini avtomatlashtirish orqali o'qituvchilar o'z vaqtlarini tejashlari va samarali, adolatli baholash tizimini yaratishlari mumkin. Masalan, sun'iy intellektning ta'limda tenglikni ta'minlashdagi asosiy yo'llaridan biri – shaxsiylashtirilgan ta'limdir. An'anaviy ta'lim modellari ko'pincha o'quvchilarning turli ehtiyojlari va o'rganish uslublari qoplashda qiynaladi, bu esa akademik yutuqlardagi tafovutlarga olib keladi. Sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan ta'lim platformalari esa ta'limga moslashtirilgan yondashuvni taklif etadi, har bir o'quvchining kuchli va zaif tomonlari, shuningdek, istaklarini hisobga oladi. Bunday avtomatlashtirilgan tizimlar, shuningdek, o'qituvchilarga o'quvchilarning rivojlanishini va kuchli tomonlarini yaxshiroq kuzatib borish imkonini beradi.

O'quvchilar o'zlarining imkoniyatlarini aniqlashlari va rivojlantirishlari uchun kerakli ko'rsatmalarni oladilar.

Sun'iy intellekt o'qituvchilarga ta'lim jarayonini boshqarishda va o'quvchilar bilan ishlashda yangi vositalar yaratadi. Misol uchun, o'qituvchilar sun'iy intellekt yordamida o'quvchilarning yutuqlarini va zaif tomonlarini tahlil qilishlari mumkin, bu esa o'qituvchining individual yondashuvni yaratishda yordam beradi. Sun'iy intellekt tizimlari shuningdek, o'qituvchilarga o'quv materiallarini yaratishda yordam berishi, va ta'limni modernizatsiyalashda ularga qo'llanma sifatida xizmat qilish imkoniyatini taqdim etadi.

Sun'iy intellekt ta'lim jarayonini yangilash va uning samaradorligini oshirish uchun bir qancha afzalliklarni taklif etadi. O'quvchilar uchun individual yondashuvni ta'minlash, ular uchun qiziqarli va interaktiv ta'lim materiallarini taqdim etish imkonini beradi. Bu o'quvchilarni yanada faol va motivatsiyalangan bo'lishiga olib keladi. O'qituvchilar uchun esa baholash va monitoring tizimlarini avtomatlashtirish, o'quvchilarning yutuqlarini tezda aniqlash va ularga yordam ko'rsatishda samarali vositalarni yaratadi. Ta'limni personalizatsiyalash, o'quvchilarga o'z ehtiyojlariga mos materiallarni taqdim etishning afzalliklari orqali ta'lim tizimi universal va inkluziv bo'lib qoladi.

O'qituvchilarni doimiy ravishda rivojlantirish va yangi pedagogik yondashuvlarni o'rganish kerak. Sun'iy intellekt o'qituvchilarga o'z ishlarini samarali qilishda yordam beradigan vositalarni taqdim etadi. O'qituvchilar sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanib, o'z metodikalarini yaxshilashlari, yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llashlari mumkin. Shuningdek, sun'iy intellekt o'qituvchilarni tahlil qilish va qayta baholash jarayonida ham ularga yordam beradi.

Sun'iy intellektning ta'limdagi asosiy jihatlaridan biri shundaki, u o'quvchilarning individual ehtiyojlari va o'rganish uslublariga moslasha oladi. Sun'iy intellekt algoritmlari o'quvchilarning rivojlanishi, natijalari va istaklari kabi ko'p miqdordagi ma'lumotlarni tahlil qilib, ta'lim jarayonini shaxsiylashtiradi. Bu moslashuvchanlik an'anaviy "hamma uchun bir xil" modelidan ham ustun bo'lib, dinamik va shaxsiylashtirilgan o'rganish muhitini yaratadi.

Bundan tashqari, sun'iy intellekt real vaqt rejimida ma'lumotlarni tahlil qilish imkonini beradi, bu esa o'qituvchilarga o'quvchilarning qiziqishi, tushunishi va qiyinchiliklar to'g'risida tushuncha beradi. Sun'iy intellekt asosidagi aqlli tutorlik tizimlari shaxsiy yondashuvni ta'minlab, o'quvchilar tushunchalarni qanchalik tez o'zlashtirishiga qarab moslanadi. Bu nafaqat o'rganish tajribasini yaxshilaydi, balki o'qituvchilarga qimmatli fikr-mulohazalar berib, o'qitish strategiyalarini takomillashtirishga yordam beradi.

Shuningdek, o'qituvchilar uchun dars rejalari tuzish, o'quv materiallari yaratish va baholash jarayonlarini SI yordamida avtomatlashtirish katta qulayliklar yaratmoqda. Biroq, bu yutuqlar bilan birga ayrim muammolar ham yuzaga kelmoqda. Masalan, texnologik tengsizlik, ya'ni barcha o'quvchilarning bunday texnologiyalarga kirish imkoniyati bo'lmasligi ta'limdagi tenglikka salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, sun'iy intellektga haddan tashqari bog'lanish o'qituvchilarning rolini kamaytirishi mumkin.

Sun'iy intellektning ta'lim tizimiga integratsiyasi o'quvchilarga ta'limni samarali, individual va personalizatsiyalashgan tarzda o'rganish imkoniyatlarini yaratadi. O'qituvchilarga esa ta'lim jarayonini boshqarish, baholash va o'quvchilarni kuzatishda yangi imkoniyatlar taqdim etadi. Bu, nafaqat ta'limning samaradorligini oshirishga, balki uning inklyuzivligini ta'minlashga ham yordam beradi. Ta'lim tizimining modernizatsiyasi, shuningdek, o'quvchilarning rivojlanishi va ularning ta'lim olishdagi muvaffaqiyatlariga katta ta'sir ko'rsatadi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining to'liq qo'llanishi ta'lim sohasida yangi imkoniyatlarni ochadi, ta'lim jarayonini yanada samarali qilishga hissa qo'shadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning.
2. C Guan, J Mou, Z Jiang - International Journal of Innovation Studies, 2020 - Elsevier.
3. . Ahmad, S. F., Rahmat, M. K., Mubarik, M. S., Alam, M. M., & Hyder, S. I. (2021). Artificial intelligence and its role in education. Sustainability.

4. Kabudi, Pappas & Olsen, 2021, Zhai, et. al., 2021. AI-enabled Adaptive Learning Systems: A Systematic Mapping of the Literature.
5. Singh, R. J. (2023). Transforming Higher Education: The Power of Artificial Intelligence. International Journal of Multidisciplinary Research in Arts, Science and Technology.